

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. Μετάφραση

Αφού την οδηγήσω εκεί όπου είναι ο δρόμος απάτητος θα την θάψω ζωντανή σε πέτρινη σπηλιά, αφού της βάλω τόση τροφή ώστε απλώς ίσα, ίσα μόνο να αποτρέψει το μίasma για να αποφύγει όλη η πόλη το μίasma και κει τον Άδη, τον μόνον από τους θεούς που τιμά, παρακαλώντας τον ίσως γλιτώσει το θάνατο, ή τουλάχιστον θα καταλάβει, αν και αργά, ότι είναι μάταιος κόπος να τιμά κανείς εκείνους που βρίσκονται στον Άδη.

B.1. Μετά τη στιχομυθία του Κρέοντα και του Αίμονα παρεμβαίνει ο χορός αναλαμβάνοντας το ρόλο του κριτή των απόψεων τους, του συμβούλου για τη σωστή απόψη. Με την παρεμβάση του αυτή προσπαθεί να συμβιβάσει και να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των δύο ανδρών. Παρακολουθεί τη λογομαχία τους χωρίς αρχικά να παίρνει θέση, αλλά αργότερα στους στίχους 766 - 767 βλέποντας την οργή του Αίμονα, εκφράζει την ανησυχία του για το πώς θα αντιδράσει πάνω στην απόγνωσή του.

Με τον τρόπο αυτό προσοικονομεί την μετέπειτα αντίδρασή του ήρωα (το θάνατό του) και έτσι προπαλεί και στους θεατές τον έλεο και τον φόβο για την τύχη του νεαρού άνδρα.

Επίσης στους στίχους 770 και 772 προτρέπει τον Κρέοντα να γνωστοποιήσει ποια θα είναι τελικά η στάση του απέναντι στις δύο αδερφές. Πραγματικά ο Κρέοντας επηρεασμένος και από τα λόγια του Αίμονα, αποφασίζει να "σκοτώσει" μόνο την Αντιγόνη, αφού η Ισμήνη δεν πήρε μέρος στην ταφή.

Με τα στοιχεία αυτά λοιπόν ο χορός διαμορφώνει το κλίμα του έργου που έχει γίνει βαρύ. Είναι σίγουρος πλέον ο θάνατος της Αντιγόνης, πλανάται ακόμα ένας άλλος, αυτός του Αίμονα και είναι φυσικό και οι θεατές να έχουν χάσει κάθε ελπίδα και τελικά μέσα από τον "έλεο και το φόβο" για την ηρωίδα να οδηγηθούν στην κάθαρση.

2. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα (στ. 766 - 780) ο Κρέοντας για άλλη μια φορά αποδεικνύει το σκληρό και απολυταρχικό του χαρακτήρα. Παραμένει αμετανόητος και αδιάλλακτος στις αποφάσεις του απέναντι στην Αντιγόνη. Θεωρώντας ότι αφού αυτή σέβεται μόνο τον Άδη και τους Θεούς του Κάτω Κόσμου, αψηφώντας τις δικές τους διαταγές, δηλαδή της κοσμικής εξουσίας θα υποστεί τις συνέπειες της επιλογής της. Ακόμη διακατέχεται από εγωισμό, ενώ τα λόγια του έχουν έντονα περιφρονητικό

και ειρωνικό χαρακτήρα. Αυτοί που πλέον κυρίαρχα τον ενδιαφέρει είναι με την τιμωρία της αυτή, ζωντανή – νεκρή , να επιτευχθεί ο σωφρονισμός της και πομπάντων να αποκατασταθεί το κύρος του ενώπιον της πόλης. Με σαρκασμό και ειρωνεία φτάνει στο αποκορύφωμα της ύβρης του προ στους θεούς, λέγοντάς της πως είναι χαμένος κόπος να τιμά αυτούς που βρίσκονται στον Άδη. Με αυτό τον τρόπο προετοιμάζει και τη δική του πτώση.

3. Ο Κρέων και στα δυο αποσπάσματα παρουσιάζεται αμετακίνητος στην απόφασή του να εκτελέσει τη θανατική καταδίκη της Αντιγόνης. Και αυτή την κρίσιμη στιγμή του θρήνου της αποδεικνύεται σκληρός και ανάλγητος όπως φανερώνουν οι διαταγές του προς τους φρουρούς. Μ' αυτό τον τρόπο επιδιώκει να τερματίσει το θρήνο της Αντιγόνης διατάζοντας να επιταχυνθεί η διαδικασία της ταφής της.

Χαρακτηριστικά, ο πλεονασμός «μόνη κι έρημη» υπογραμμίζει την ωμότητα της διαταγής του. Σε αντίθεση με την Αντιγόνη που αποκαλύπτει την ανθρωπινή πλευρά της μέσω του θρήνου της, τα σκληρά λόγια του Κρέοντα υποδηλώνουν τον υπεροπτικό χαρακτήρα του, σκιαγραφώντας το πορτρέτο ενός τυράννου.

Επιπλέον στο στίχο 889 ο Κρέοντας προσπαθεί να αποτινάξει τις οποιεσδήποτε ηθικές ευθύνες και να εξιλεώσει την συνείδησή του ότι δεν ευθύνεται για τη μοίρα της, γι' αυτό και χρησιμοποιεί μια σοφιστική δικαιολογία που μας θυμίζει «Πόντιο Πιλάτο».

4. (Στο θέατρο του Διόνυσου οι Αθηναίοι ποιητές παρουσιάζουν κάθε χρόνο τα νέα τους έργα. Έπαινε μάλιστα η παράσταση αυτή αγωνιστικό χαρακτήρα, γιατί κατά την διαδικασία αυτή αναδεικνύονταν και βραβεύονταν τα καλύτερα έργα). Ο χρόνος της διεξαγωγής των αγώνων δεν ήταν τυχαίος . Συνδεόταν με την άνοιξη και συνεπώς με τον οργιαστικό χαρακτήρα της λατρείας του Διόνυσου. Παράλληλα λειτουργούσαν και άλλοι πρακτικοί λόγοι για την επιλογή του χρόνου την περίοδο εκείνη οι γεωργικές εργασίες ήταν περιορισμένες και ο αγροτικός πληθυσμός περισσότερο ελεύθερος. Άλλωστε η πολυπληθής παρουσία στην Αθήνα ξένων και συμμάχων, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, οι οποίοι έρχονταν, για να εκπληρώσουν τις οικονομικές του υποχρεώσεις, έδινε στην πόλη την ευκαιρία να προβάλλει μέσα από τους δραματικούς αγώνες τη δόξα και το μεγαλείο.

5.

νοῦς	διανόηση , νοητός
φρονεῖτω	φρόνηση , φρόνημα
βουλεύει	βουλή, βούλευμα
ἄγων	παραγωγή, αγωγή
σέβειν	σεβασμός, ασεβης

6α.

ὄρχης	ὄρχαις
ἄνδρ(α)	τοῖς ἀνδράσι
βροτῶν	τοῖς βροτοῖς
μῖασμα	τοῖς μιάσμασι
πόλις	ταῖς πόλεσι

6β.

ἔστί	ἦν
νοεῖς	ἐνόεις
λέγεις	ἔλεγες
βουλεύει	ἐβουλεύον
κρύψω	ἔκρυπτον

7.

ταχύς	επιρρηματικό κατηγορούμενο τρόπου
νοεῖ	υποκειμένο στο ρήμα ἔστι
κατακτείνει	αντικείμενο στο ρήμα νοεῖς, τελικό απαρέμφατο, ταυτοπροσωπία
θεῶν	γενική διαοριστική (απο το ὄν)
αἰτουμένη	τροπική μετοχή, συνημμένη (Αντιγόνη)

Επιμέλεια απαντήσεων:
Μπέκου Νατάσα – Φιλόλογος
Σκυριανού Μαίρη – Φιλόλογος
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΕΠΙΛΟΓΗ»
<http://www.epil.gr>